No. 2259. 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 29 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 28 September.

Vermindering van belasting is een woord, dat aangenaam klinkt in de ooren des volks. Betreft die vermindering de eerste levensbehoeften, dan is daarin eene reden te meer, om haar welkom te doen zijn. Niet zonder belangstelling werd derhalve door ons de vooraf aangekondigde verligting van lasten verbeid. Wij hebben eene teleurstelling ondergaan.

De afschaffing van het tonnegeld hebben wij verwacht. Zij is nuttig en te zeer gewenscht door de groote koopsteden, dan dat de Regering niet daarop bedacht moest zijn.

Maar wat beteekent de afschaffing van de 23 opcenten op het gemaal van rogge en tarwe?

Van de rogge? Is het mogelijk dat de afschaffing dier opcenten op den prijs van het brood eenigen invloed uitoefent, als die opcenten, per pond berekend, slechts een onbeduidend gedeelte van een halven cent uitmaken? Wij begrijpen dat de afschaffing der belasting-zelve, ook als die belasting niet hooger klom dan de 23 opcenten, zeer voordeelig zou zijn, om de wegneming der formaliteiten en daaraan onafscheidelijk verbondene vexatiën en tijdverlies. Maar de afschaffing van niet voelbare opcenten, wanneer de hoofdsom blijft met de 100 en 200 gemeente-opcenten, met den last der formaliteiten en wat dies meer zich opdoet; dat is de berg die niet in [illegible] zelfs eene muis te baren.

[illegible]? Daarop kan de afschaffing misschien iets [illegible] de 23 opcenten per pond berekend, ongeveer een [illegible] cent zullen bedragen. Het blijft evenwel altijd eene vraag of die halve cent zal overgaan in de hand der verbruikers, dan wel zal worden ingehouden door de [illegible] het eerste te [illegible] en der plaatselijke [illegible] prijs der tarwe en de geringe verdiensten der bakkers is de veronderstelling moeijelijk, dat de afschaffing der 23 opcenten den prijs van het tarwebrood voor een halven cent op het pond zal verminderen.

Maar genomen dat het zoo geschiede, dat de prijs van het tarwebrood een halven cent daalde, wien zal zulks baten? Niet de behoeftigen, niet de lagere volksklassen, die zelden of nooit tarwebrood nuttigen; maar de eenigzins beter gestelde ingezetenen van het rijk.

Wat is er dan in het voorstel aanbevelingswaardig? Wij weten daarvoor niets aan te geven dan de intentie der voorstellers, die in de praktijk der afschaffing geen ander rezultaat zal leveren, dan de vermindering der inkomsten van onze Staatsbegrooting.

Ware er ten minste nog in het voorstel een eersten stap, die tot anderen nopen moest, en in zijn gevolg vroeg of laat meêbrengen de algeheele afschaffing van de belasting op het gemaal, dan zou daarin toch iets zijn wat toejuiching verdiende. Maar gelijk het voorstel daar ligt, is het geheel op zich-zelve staande, en geeft het niets wat tot de afschaffing van het gemaal kan voeren.

Het is naar aanleiding van deze beschouwingen, dat wij het voorstel van 't ministerie van Finantiën een mislukten [illegible] noemen. Wij zijn daarom des te begeeriger om te vernemen [illegible] waarop de Regering deze voordragt heeft gebouwd. Wij veronderstellen dat zij eenige berekening heeft moeten hebben, waarop zij hare afschaffing der opcenten heeft [illegible]. Zij kan die toch niet uit de lucht hebben [illegible], alleen afgaande op het woord afschaffing [illegible] en vermindering van lasten, welk woord maar [illegible] is als het met der daad voordeel aanbrengt, [illegible] dat voordeel een ijdele klank blijft en geene waarde [illegible].

Gedurende [illegible] drie dagen dezer week, op Maandag, Dingsdag en [illegible]dag, vierde de kerk de Krijtberg met luister een [illegible] feest, de zaligverklaring van Joannes de Britto, [illegible] Andréas Bobola en van Ignatius van Acevedo met [illegible] gezellen, allen martelaren der societeit Jezus, die gedurende de 17e eeuw voor Christus' Kerk hun bloed hebben vergoten. De kleine en nette kerk was tot het feest rijk en [illegible] eenvoudig en met smaak versierd. Eene prachtige roode [illegible] fluweelen draperie met goud afgezet, sloot het presbyterium [illegible] van het tempelruim af. Uit hare veelvuldige breede plooijen daalden drie lusters neer, die des avonds, als het licht ontstoken was, schitterden. Boven 't hoofdaltaar stond op een wapenschild de naam van Ignatius de Acevedo. Op de insgelijks met smaak versierde zijaltaren stonden de afbeeldselen der gelukzaligen Joan. de Britto en Andréas Bobola, door eene bekwame hand gepenseeld, terwijl op schilden tegen de wanden, tusschen de hoofd- en zijaltaren aangebragt, het pauselijk wapen en dat der orde van de Jezuiten prijkten. De altaren waren daarenboven met bloemen en licht smaakvol getooid.

Aan de plegtigheid nam, gedurende de drie dagen, beurtelings schier de gansche geestelijkheid der stad deel.

De Maandag was toegewijd aan de vereering van den gelukzaligen Joannes de Britto, wiens deugden en marteldood des avonds werden verkondigd door den oud-hoogleeraar van Warmond, den Zeer Eerw. heer Wensing.

De Dingsdag was tot vereering van den gelukzaligen Andréas Bobola bestemd, wiens lijden en verheerlijking des avonds door den hoogwaardigen Warmonder professor, Monseigneur Broere werd gepredikt.

En op gisteren Woensdag, werd de vereering van den gelukzaligen Ignatius de Acevedo met zijne gezellen gevierd, en hun marteldood door den Zeer Eerw. heer Kock, pastoor te Weesp, den veelvuldig toegevloeide toehoorders voorgesteld.

Wij kunnen niet zeggen met welke blijde aandoeningen dit heuchelijk feest door de katholieke bevolking werd gevolgd. De verheerlijking van uitnemende ledematen dier orde, die, thans gelijk vroeger, zoo zeer wordt gesmaad en gevloekt door de vijanden van Christus' Kruis; de bekrooning van het lijden zelfs op deze wereld, wanneer het met en voor Christus is doorgestaan; de zegepraal van Christus' geest over dien der wereld, wel is [illegible] voltooid, maar hier bewerkt en ook [illegible]; ziedaar zoo vele beschouwingen, die het hart treffen en het verheffen uit het slijk, waarin wij leven, om het op te voeren en aan te gorden tot den H. strijd, welke tot verwinning der kwade driften, die in ons hart wonen, en tot manhaftige beoefening der deugd leiden.

Met betrekking tot het thans bij de Tweede Kamer ingekomen *wetsontwerp betrekkelyk het lager en middelbaar onderwijs*, schrijft men uit 's Hage aan de *Prov. Gr. Ct.* het volgende:

»*Bijzondere openbare scholen* zullen voortaan *mogen* worden opgerigt. Er zal één inspekteur voor het geheele rijk over het onderwijs worden aangesteld. In iedere provincie zullen twee of drie schoolopzieners zijn. De kommissie voor het afnemen der examina wordt door den Koning benoemd. De traktementen der schoolonderwijzers zullen voortaan uit de gemeentekassen betaald worden. Onvermogende gemeenten betalen de helft slechts van die traktementen, en de wederhelft zal half door de provincie en half door het rijk voldaan worden. Al wat de godsdienstleer betreft wordt van de openbare scholen geweerd. Alle reglementen tot uitvoering der wet worden door den Koning vastgesteld. Ziedaar, naar ik verneem eenige der voornaamste punten."

Volgens den *Nederlander* luidt het vierde artikel van het ontwerp op het onderwijs aldus:

»De openbare scholen zijn ingerigt voor kinderen van verschillende godsdienstige gezindheden.

»De onderwijzers in deze scholen onthouden zich van iets te onderwijzen, te doen, of toe te laten, kwetsend voor de godsdienstige begrippen van eenigerlei gezindheid.

»Het geven van onderwijs in de godsdienst wordt overgelaten aan de kerkelijke genootschappen. Hiertoe zijn de gebouwen voor het openbaar-, lager- en middelbaar onderwijs buiten de schooluren voor de leerlingen der school beschikbaar.

»Waar de plaatselijke omstandigheden het toelaten, mogen afzonderlijke openbare scholen worden ingerigt voor kinderen van dezelfde gezindheid."

Tot aanmoediging van den aanvoer van granen en andere levensmiddelen, is, in overweging dat de bijzondere maatregelen, welke in naburige Staten genomen zijn, ten einde aldaar den invoer van granen en andere levensmiddelen te begunstigen, tot dusverre niet algemeen zijn opgeheven, bij besluit van 27 dezer bepaald:

Art. 1. De regten op den invoer van de navolgende goederen worden verminderd tot op het bedrag bij ieder derzelve uitgedrukt: Aardappelen 5 cts. de 10 m.³; Gerst 1 ct. de 100 ℔; Rijst 3 cts. de 100 ℔; Rijst in doppen of padie 2 cts. de 100 ℔; *Granen*: Tarwe en gepelde Spelt, Rogge, Mais of Turksche Tarwe, Gerst en Mout, Boekweit, Haver en ongepelde Spelt, Boonen, Wikken Erwten en Linzen, alle 10 cts. het last; Gort, Grutten en gepelde Gerst 10 cts. de 100 ℔; Brood, Beschuit en Meel van alle graansoorten, alsmede Semoule *f* 4.10 de 100 ℔.

Art. 2. De bovenstaande bepalingen treden in werking met den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staats-courant*, waarin dit besluit geplaatst wordt, en blijven van kracht tot 31 Dec. 1854, of tot dat daarin bij de wet op eene andere wijze zal zijn voorzien.

Eene kommissie van leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal heeft heden het door die Kamer vastgestelde adres van antwoord op de Troonrede, bij de opening der tegenwoordige zitting, aan Zijne Majesteit den Koning aangeboden.

Door Zijne Majesteit is op dat adres het volgende geantwoord:

»Ik verzoek U der Kamer te willen overbrengen, dat het Mij eene zeer aangename voldoening is van haar de verzekering te ontvangen, dat zij door hare ijverige medewerking, de welvaart en den bloei van het Vaderland zal helpen behartigen.

»Het heil van dat Vaderland zij steeds, onder Gods zegen, ons eenig doel."

Bij particulier schrijven is, van het Ministerie van Oorlog, aan de korpsen bekend gemaakt, dat voortaan aan geene onder-officieren en korporaals verlof, met behoud van soldij, voor betoonden ijver bij de instructie der miliciens, zal worden verleend.

De directie der Nederlandsche Rijn-Spoorweg-Maatschappij brengt ter kennisse, dat na Zondag den 24 September 1854, de buitengewone treinen, des Zondags tegen verminderde vrachten loopende, zullen worden ingetrokken.

Wij maken den liefhebberen der bloementeelt opmerkzaam, dat bij den heer J. C. Krook, firma Bogtman Melchers, Plantaadje, Fransche Laan bij 't Park, sinds gisteren avond bloeit de *cereus trigonus*, die in ons land, naar men ons verzekert, zoo ooit, althans zeer zeldzaam bloeijend te zien is geweest.

Opgaaf van Cholera-Lijders.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt alhier zijn op 27 September aangegeven 6 mannen en 7 vrouwen, te zamen 13 personen; Overleden 1 man en 1 vrouw, te zamen 2 personen; Blijven in het hospitaal even als gisteren 13 personen in behandeling.

'sGRAVENHAGE, 27 Sept. Z. M. heeft gisteren in een bijzonder gehoor ontvangen Z. Exc. den heer de Belmont, laatstelijk zaakgelastigde van de Vereenigde Staten van Noord Amerika bij het Nederlandsche hof, die den Koning zijne geloofsbrieven heeft overhandigd in de hoedanigheid van minister-rezident, tot welken rang hij onlangs is bevorderd. Z. Exc. werd met de gewone plegtigheid van zijn hôtel afgehaald en daarna teruggeleid.

— Z. M. heeft, bij besluit van heden, benoemd tot adjudant-onderofficier, ordonnance in buitengewone dienst, den sergeant J. P Keizer, van het bataillon mineurs en sappeurs.

— Men verneemt dat onder de wetsvoordragten, welke aan de Staten-Generaal zullen worden aangeboden, eene voorkomt, waaraan sedert lang dringende behoefte werd gevoeld, te weten eene wet op de heffing van regten wegens het gebruik van openbare werken in het belang der gemeenschap te land en te water.

— Gedep. Staten der provincie Zuid-Holland, gelezen hebbende eene missive van den Minister van Binnenl. Zaken

van den 13 Aug. 1854, N°. 6 (7de afd.), houdende mededeeling van voorschriften ter uitvoering van art. 25 der wet van den 28en Junij 1854 (*Stbl.* N°. 100) tot regeling van het armbestuur, hebben den 19 dezer besloten: 1°. de aandacht van Burg. en Weth. der gemeenten in de provincie Zuid-Holland op gemeld wetsartikel te vestigen, als bevattende eene der meest belangrijke bepalingen, die, wel uitgevoerd, krachtdadig zal kunnen bijdragen tot wegneming, althans voor zooveel de burgerlijke of algemeene en de gemengde armbesturen betreft, van het kwaad waarover meermalen is geklaagd, dat de bedeeling der armen in vele gevallen te hoog opgevoerd en op ondoelmatige wijze bewerkstelligd wordt; 2°. Burg. en Weth. voornoemd uit te noodigen, om zich behoorlijk voor te bereiden tot de werkzaamheden, bij genoemd wets-artikel bedoeld; bestaande in het vaststellen door de gemeenteraden, in December van elk jaar van het maximum van den onderstand, dat gedurende het volgend jaar aan de daarbij bedoelde armen kan worden verstrekt en zulks ten einde in tijds, met de noodige kennis van zaken, aan de gemeenteraden de vereischte voorstellen te kunnen doen, opdat voor de eerste maal in dit jaar, en vervolgens telken jare in December, dat maximum worde vastgesteld, en om voorts van het besluit, waarbij die vaststelling geschiedt, binnen 14 dagen nadat het zal zijn genomen een afschrift aan deze vergadering in te zenden; en 3°. den burgemeesteren en wethouders met den meesten aandrang aan te bevelen, om bij de uitvoering en toepassing van meergemelde wetsbepaling met de meeste naauwkeurigheid en zorgvuldigheid te werk te gaan, en daarbij, zoo mogelijk ter bevordering van gelijkmatigheid, te handelen in overleg en overeenstemming met hunne ambtgenooten in naburige gemeenten, en alzoo tot bereiking van het door den wetgever beoogde doel tot vermindering van den onderstand, mede te werken.

— Heden morgen is aan de miliciens van het regement grenadiers en jagers, behoorende tot de ligtingen van 1851—52, en die aan de wapenoefeningen in het kamp van Zeyst hebben deelgenomen, weder onbepaald verlof verleend.

ROTTERDAM, 26 Sept. Heden namiddag ten ongeveer 5 ure had bij het afbreken van het feestgebouw aan het Nieuwewerk alhier een droevig ongeluk plaats; door het breken van de vrij hooge stelling stortten vier timmerlieden plotseling ter neder, waardoor de personen, Ewijk en Penningshof genaamd, zoo belangrijk gekwetst werden dat men voor het behoud van hun leven zeer is bevreesd; onmiddellijk heeft men hen ter verpleging naar het ziekenhuis vervoerd; de beide andere, ofschoon op vele plaatsen beleedigd, bevinden zich buiten gevaar. (*Handelsblad.*)

OOSTERHOUT, 26 Sept. Heden voormiddag ruim 11 ure, ontstond alhier brand in eene loods, dienende tot stookplaats van den steenbakker A. A. Oomen, gelegen aan het einde der Torenstraat. Spoedig waren de brandspuiten, alsmede de schutterij, op de plaats des onheils tegenwoordig, en het is aan de wel aangebragte hulp te danken, dat de fabriek en verdere gebouwen zijn gespaard gebleven. De oorzaak van den brand is onbekend.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amsterdamsche Courant*:

PETERSBURG, 22 Sept. Een legerkorps van 40,000 man, dat te Astrakan bij de Kaspische Zee stond, onder generaal Peroffski, en dat thans met de troepen van den koning van Bokhara en van den khan van Khiva, naar Kabul was opgerukt, heeft plotseling tegenbevel gekregen en bevindt zich thans op weg naar den Kaukasus.

KRONSTADT, 26 Sept. Uit de Krim is berigt ontvangen dat de Russische schepen voor Sebastoplol alleen bij dag kruisen, en zoodra de avond valt, naar Enpatoria of Sebastopol terugkeeren. Zelfs aan visschersschuiten is het niet geoorloofd de havens der Krim te verlaten, uit vrees dat zij de geallieërden eenig narigt zouden geven.

KOPENHAGEN, 27 Sept. Aan eene deputatie van 93 bewoners van Jutland, die den Koning een van 17,000 handteekeningen voorzien adres tegen den rijksraad wilden overhandigen, is van 's koningswege door diens kabinetssekretaris kenbaar gemaakt, dat hij, na kennis te hebben bekomen van den inhoud van het adres, aan de deputatie geen gehoor kan verleenen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 September. Men meldt dat vorst Menschikoff aan het hoofd van 38,000 man Sebastopol heeft verlaten en zich gelegerd heeft aan de oevers van de rivier Almea, in afwachting van versterking. Men vermoedt niet ten onregte, zoo het feit met de waarheid overeenstemt, dat er weldra een slag zal geleverd worden.

— De laatste tijdingen van Konstantinopel, te Marseille den 26 's avonds aangekomen, melden dat de reserve van het Fransche leger te Varna bevel tot inscheping had ontvangen op den 18 September naar de Krim, onder het bevel van den generaal Le Vaillant. — Saïd Pacha was den 11 naar Alexandrië teruggekeerd. Hij heeft beloofd de zending van nieuwe troepen en artillerie, welke hij den Sultan moet doen, te zullen verhaasten.

Twee gevechten zijn in Georgie door Daniel-Bey, Schamyls luitenant, tegen de afdeeling van het Russiesch leger, onder generaal Wrangel geleverd. De Russen zouden geslagen en, naar men zegt, de Polen gedeserteerd en twee kanonnen medevoerende, aan de zijde der Turken, overgegaan zijn.

Een kommissie, bestaande uit de voornaamste kooplieden, heeft zich te Konstantinopel ingesteld, ten einde den koers der vreemde munt en van het papierengeld te bepalen.

— De *Patrie* heeft een partikulieren brief ontvangen, waarin gemeld wordt, dat de troepen onder bevel van Prins Napoleon, de Russen, die zich van Sebastopol verwijderd hadden, in een gevecht in de pan zouden gehakt hebben.

— De sterfte in het Fransche expeditieleger is grootelijks overdreven geworden. Ze staat in verre na niet in verhouding met de sterfte, onder het leger van het eerste keizerrijk. De *Patrie* zegt teregt dat de geneeswijze en de gezondheidsvoorzorgen in het Fransche leger, in de laatste twintig jaren, reuzenschreden gemaakt hebben. Volgens de officieele lijsten, welke aanvankelijk gedeeltelijk zijn uitgegeven, is de verhouding, van 1 op de 25, trouwens aanzienlijk genoeg, doch zesmaal minder dan in de jaren 1810 en 1813, toen de typhus voorwaar meer offers eischte dan de veldslagen.

— De *Moniteur* behelst een dekreet waarbij de municipale policie van Parijs op een anderen voet wordt gebragt, en wel overeenkomstig de organizatie der policie te Londen.

— Uit Spanje zijn geen tijdingen van eenig belang.

— Het demokratisch-progressistisch committé te Sevilla heeft besloten, om geen personen als kandidaten bij de verkiezingen toe te laten, dan dezulken, die de volgende grondbeginselen aannemen: Nationale souvereiniteit met al hare gevolgen; volstrekte onafhankelijkheid van alle geconstitueerde magten en verbod voor de afgevaardigden, om eenige betrekking hoegenaamd van de regering aan te nemen gedurende het zittingjaar en de vier jaren, die na de expiratie van het mandaat als afgevaardigde, volgen. De democratische partij in de overige provincien heeft zich bijna overal met dit beginsel der onvereenigbaarheid van ambtenaar en afgevaardigde vereenigd.

— De jeugdige Koning van Portugal is den 10 Sept. te Lissabon aangekomen.

— Het vorstendom Monaco in Italië, over welks af of niet verkoop aan Noord-Amerika in de laatste dagen zooveel is gesproken, heeft eene uitgestrektheid van slechts 2½ vierkante mijlen, ligt vlak bij de ligurische kust der Middellandsche Zee, in de nabijheid der sardinische stad Nizza en is door het graafschap van dien naam omringd. De hoofdstad Monaco, die ongeveer 1300 inwoners telt, en de mede tot het vorstendom behoorende stad Mentone, met 8000 inwoners, bezitten vrij goed gelegen havens, en juist deze omstandigheid zet aan den verkoop van dat vorstendom aan de Unie een groot gewigt bij. Nadat Monaco in 1793 met de republiek Frankrijk was vereenigd, werd het bij den Parijschen vrede aan zijnen wettigen beheerscher hergeven, en bij het verdrag van 20 November 1815 de bescherming van het vorstendom opgedragen aan Sardinië, welke staat zich het regt der militaire bezetting en de benoeming van den plaats-kom. in de stad Monaco voorbehield. De tegenwoordige regent Florestan is sedert 1841 aan het bewind; zijn zoon, die zich onlangs deed kennen door zijne pogingen om het vorstendom geheel onafhankelijk te maken, voert van wege Frankrijk den titel van hertog van Valentinois, en is in 1818 geboren. Toen de beroeringen van het jaar 1848 ook dat landje getroffen hadden, werd het door Sardinische troepen bezet, en de koning van Sardinië vereenigde bij dekreet van 18 September 1848 het vorstendom met zijn koningrijk. Vorst Florestan protesteerde wel daartegen en wendde zich later tot de Europesche mogendheden, die de traktaten van 1814 en 1815 hadden geteekend, doch hij verkreeg daardoor niets anders dan dat de groote mogendheden aan de Sardinische regering ernstige vertoogen zonden over haar gedrag ten deze, terwijl in den wezenlijken toestand des vorstendoms hoegenaamd geene verandering kwam. Men zegt dat ten gevolge daarvan de vorst van Monaco bereids in 1852 met de Oostenrijksche regering over den verkoop van het vorstendom was in onderhandeling getreden, doch die onderhandelingen niet werden voortgezet toen men vernam dat de kabinetten van Londen en Parijs daartegen hun *veto* hadden ingediend.

ENGELAND.

LONDEN, 27 Sept. In al de bladen der hoofdstad leest men de volgende officieele mededeeling:

»De hertog van Newcastle, heeft eene telegraphische depêche ontvangen van lord Raglan, gedagteekend den 16 September. Deze meldt dat de vereenigde troepen den 14, bij het aanbreken van den dag, de landings plaats, nabij het Oude Fort, onder den 45sten graad breedte, bereikt hebben; en dat vóór den nacht bijkans al de infanterie en een gedeelte der artillerie hebben kunnen aan land gaan. Den 15 werden de operatien door de deining op het strand vrij wat belemmerd; evenwel vorderde men iets, en de krachtsinspanning der vloot onder het onmiddellijk bevel van den admiraal Lyons maakte de bewondering des legers gaande; zij was dan ook in de daad boven allen lof verheven. Den 16, den dag waarop de depêche geschreven werd, hield de branding aan; evenwel werd de ontscheping der paarden en bagage met den uitersten spoed voortgezet. Het Oude Fort ligt omstreeks 30 Engelsche mijlen ten noorden van Sebastopol en nagenoeg 20 ten zuiden van Eupatoria."

DUITSCHLAND.

WEENEN, 27 Sept. Men heeft onderhandelingen geopend, om aan een Fransche maatschappij de exploitatie der aan den Staat behoorende Spoorweglinien te verpachten.

— In de depêche, van wege het gouvernement naar Petersburg gezonden, in antwoord op de jongste nota van Rusland leest men onder anderen:

»Het Weener kabinet protesteert tegen het verwijt, dat Oostenrijk zich zou hebben willen aansluiten aan een plan om Ruslands zedelijke en stoffelijke vernedering te bewerken; en het blijft bij de overtuiging dat de aan het kabinet van St.-Petersburg aanbevolen grondslagen geschikt zijn, die in de tegenwoordige tijdsomstandigheden ons tot een duurzamen en vasten vrede zouden hebben kunnen leiden. De Keizer, onze doorluchtige meester, van harte betreurende dat zijne aanbiedingen niet beter zijn opgenomen, bewaart zijne bemoeijingen en zijne werkzaamheid voor een oogenblik, waarop hij met meer gevolg zal kunnen aanwenden tot bevordering eener beslechting, zoo als door het belang van Europa en van zijn rijk gevorderd wordt. Intusschen ziet de Keizer met genoegen de verwijdering der Russische troepen uit de Donau-vorstendommen; daardoor en door de verklaring dat de Russische troepen achter den Pruth alleen op verdediging zullen bedacht zijn, vervalt een feit, hetwelk, zoolang het bestond, alleen reeds een onoverkomelijke hinderpaal was tegen het treffen eener algemeene schikking."

— Karlsruhe, 21 Sept. Men verneemt dat het sekretaris ven den Badenschen buitengewonen gezant, staatsraad Brunner, de regerings-assessor Turban, met depêches van Rome alhier is aangekomen, welke betrekking hebben op het Badensche *interim*. Eene volkomen overeenstemming tusschen de Badensche regering en den Heiligen Stoel nog niet verkregen; onmiddelijk na de terugkomst van den heer Turban zou het Badensche ministerie de laatste mededeelingen van Rome in overweging hebben genomen, zijnde daarvan hoofdquæstie de intrekking der exkommunikatie door den Aartsbisschop uitgesproken over de leden van den Groot-hert. Kathol. Opperkerkeraad.

— Men meldt uit Munchen dd. 27, dat Pruissen den 21 dezer, in antwoord op de Oostenrijksche cirkulaire van den 14, op nieuw zijn zedelijke ondersteuning belooft aan de vier waarborgen door de westersche mogendheden gesteld; doch tevens verlangende, dat de diskussie dier quæstie, in den schoot van de Duitsche bondsvergadering, zou worden uitgesteld.

Pruissen vraagt bovendien ophelderingen, omtrent de eventueele aanwezigheid van vreemde elementen in de Donau-provincien, daarbij doende bemerken, dat de Duitsche belangen, bovenal in die provincien, door eene Oostenrijksche bezetting zouden worden beschermd.

— De Maintzer Katholieke Zondagsbladen behelzen het volgende: Ten gevolge van voorloopige mededeelingen heeft Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog, den 24 Augustus, de sedert eenigen tijd tusschen de Regering en den Bisschop behandelde overeenkomst, waarbij de toestand der Katholieke Kerk tegenover den Staat in ons land georganizeerd wordt, onderteekend.

STADSNIEUWS.

In de 224ste Staats-Loterij zijn in de 4e Klasse bij de ... Trekking prijzen van *f* 100 of daarboven ... Beurt gevallen: N°. 6157 *f* 5000, N° 19791 *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 28 September.

OVERLEDEN (22 Sept.): M Kalf, 19 j. — (26 Sept.): C... deukott, 37 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 27 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 52⅝, ... 4½ pc. 90⅞. 1848, —; Spanje 1—3 pc. 18⅕; Binnenl. ... 33⅝; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 7...

PARIJS, 27 Sept. Fransche 3 pc 75.25; 4½ pc. ... 3 pc Spanje 33½; id. 1 pc. 17⅝; Met. 5 pc. 84⅝; Rom. Leen. ...

LONDEN, 27 Sept. Consols 95⅝; 3 pc. Spanje ... 37½; 1 pc. dito 18⅝; Comité-Bewijzen 5¼; Passive ... Rusl. 99; 4½ pc dito 87½; 4 pc. Holl. ...; 2½ pc. ...

5 pc. Sardinië 87½; Brazilië 101; 4½ pc. Peru 70½; Gren. uitg. 6; id. werk. 16; 3 pc. Mexiko 24⅘; 4 pc. Portugal 41; Turkije 2⅜; Ecuador —; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 27 Sept. Met. 5 pc. 84¾; id. 4½ pc. 73½; Bank-Aktien 1260; Wissel op Londen 11.25, Amst. ——; Parijs 137; Goud 22¾, Zilver 18½; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 27 Sept. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 4½ pc. Rusland 85; id. 5 pc. 98½.

HAMBURG, 27 Sept. Spanje 3 pc. 31; id 1 pc. 17⅝; Rusl. 5 pc. 94½; 3 pc. Mexikanen 16½; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 27 Sept. 5 pc. Met. 72⅝; 3 pc. Spanje binneul. 33⅛; id. 1 pc. 18½; Wissel op Londen 3 m. 117¼; Amsterdam —; Parijs —; Weenen 101¼.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	26 SEPT. 4½ u. gebl.	27 SEPT. 4½ u.		gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.		$60\frac{9}{16}$	$60\frac{9}{16}$ à	$60\frac{11}{16}$	$60\frac{5}{8}$
Dito Dito	3	$72\frac{1}{4}$	$72\frac{5}{16}$	$72\frac{1}{4}$	
Dito Dito	4	$90\frac{7}{8}$	$90\frac{15}{16}$	$91\frac{1}{16}$	91
O. I. Leening 1844	4				
Amortisatie	3½		$89\frac{1}{4}$		
Handel-Maatschappij	4½	123			
Aand. Arnh. Spoorweg	4½				
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank.					
België, Certifikaten	2½				
Dito	2½				
Dito *Rothschild*	2½				
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans 1		$18\frac{5}{8}$	$18\frac{1}{2}$	$18\frac{9}{16}$	
Nieuwe	3		38		
Binnenlandsche	3	$33\frac{1}{4}$	$33\frac{3}{8}$		
Cert. Coup. Sp. Com.		$5\frac{1}{4}$	$5\frac{1}{8}$	$5\frac{5}{16}$	
Amortisable Schuld		$4\frac{1}{8}$	$4\frac{1}{8}$		
Portugal, te Londen	3	$36\frac{5}{8}$	$36\frac{9}{16}$	$36\frac{5}{8}$	
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	$100\frac{5}{8}$	$100\frac{3}{8}$	$100\frac{1}{2}$	
Dito A°. 1828—1829	5	$100\frac{1}{4}$	$100\frac{5}{8}$		
Negot. 1831 en 1833	5	$84\frac{1}{2}$	$84\frac{3}{8}$		
Nieuwe Engelsche	4½	$86\frac{1}{2}$	$86\frac{5}{8}$		
Negot. 1840	4	$77\frac{3}{4}$	$77\frac{3}{8}$		
Dito *Stieglitz*	4		$26\frac{1}{2}$		
Dito Nieuwe	4				
Certifikaten te Hamburg	5	$87\frac{1}{4}$			
Inschr. op 't Grootboek	6				
Dito Certifikaten	6				
Polen, Obligatiën	4	$68\frac{3}{4}$	$68\frac{1}{4}$		
Aandeelen 1835					
[illegible] Metallick	5	$69\frac{5}{8}$	69	$69\frac{5}{16}$	
Dito 1851 en 1852	2½	$35\frac{1}{8}$	$34\frac{13}{16}$	$35\frac{1}{16}$	
Dito Nieuwe	2½	$35\frac{1}{8}$	$34\frac{13}{16}$	$35\frac{1}{16}$	
Dito 1854	5	$78\frac{1}{4}$	78	$78\frac{1}{8}$	
Weener Bank		78	$77\frac{15}{16}$	$78\frac{4}{16}$	$78\frac{1}{16}$
Dito	5				
Aand. met Loting fl. [illegible]	4	60			
Nieuwe dito 18[illegible]					
Pruissen					
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Napels, Cert. bij *L.* en *B.*	5				
Sardinië, te Londen	5				
Denemarken, dito	5				
Louisiana, te Londen	5				
Brazilië	5	$97\frac{1}{2}$	$97\frac{3}{8}$		
Dito 1843	5				
Mexiko, te Londen £ 100	3	$23\frac{3}{4}$	$23\frac{11}{16}$		
Dito Onbepaalde	3	$23\frac{3}{4}$	$23\frac{11}{16}$		
Peru	4½				
Grenada, dito à £ 100	2½		$16\frac{1}{16}$	$16\frac{1}{8}$	
Dito Uitgestelde		$6\frac{1}{16}$	6	$6\frac{1}{8}$	
Ecuador					
Venezuela, te Londen	3¾				
Dito Uitgestelde	1				
Thesaurie	5				

[illegible] bezondering van Holl. fondsen, welke bij eenige affaire iets [illegible] te plaatsen waren, leverde de markt overigens wederom niets meldenswaardigs op.

Koers van het Geld. Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f $55\frac{11}{16}$	Livorno	2/m.	f	$38\frac{1}{4}$
[illegible]	zigt	» $56\frac{1}{4}$	Napels	»	»	84
Bordeaux	2/m.	» $55\frac{1}{2}$	Petersburg	»	»	1.77
[illegible]	½/m.	» $55\frac{5}{8}$	Weenen	6/w.	»	$29\frac{5}{8}$
Madrid	3/m.	» 249	Augsburg	»	»	$35\frac{1}{4}$
[illegible]	»	» 240	Frankfort	»	»	$99\frac{1}{4}$
[illegible]	»	» 237	Hamburg	2/m.	»	$35\frac{1}{8}$
Lissabon	»	» 238	»	zigt	»	$35\frac{5}{16}$
Porto	»	» $40\frac{3}{4}$	Londen	2/m.	»	$11{,}67\frac{1}{2}$
Genua	»	» $40\frac{3}{4}$	»	zigt	»	$11{,}77\frac{1}{2}$
[illegible]	2/m.	» $45\frac{3}{4}$	Rotterdam		»	$\frac{1}{8}$

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 27 Sept. Heden zijn uit de eerste hand verkocht [illegible] vn. Marijland Tabak, per *Mississippi* en 11 vn. dito per [illegible] *Anderson.*

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 27 Sept. Tarwe tot vorige prijzen met beperkten handel, verkocht: 128 ℔ o. b. Poolsche f 460; 128 ℔ n. [illegible]; 128 ℔ Lubecker f 423; 129 ℔ n. Groninger f 420 [illegible] ℔ n. Vriessche f 415.

Rogge met veel handel, eerst tot vorige daarna tot iets hoogere prijzen, verkocht: 127 ℔ Anclammer f 300; 120 ℔ Munstersche f 275; 120 ℔ n. Odessa f 265; 118 ℔ o. dito f 255; 118 ℔ n. Archangel f 250 a. d. Zaan; 118 ℔ dito f 253, 255; 119, 120 ℔ dito f 258, 260.

Garst f 2 hooger; 114, 117 ℔ Deensche f 202, 213.

Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in April ek. 72; Sept. 73½; Oct. en Nov. 73 £. *Raapolie* op 6/w. f 44¼; Vliegend f 43; 1°. Mei ek. f 41, ½, 1; Oct. f 42¾, 3, 2¾; Nov. f 42¼, ¾, 2; Dec. f 42¼, 2. *Lijnolie* op 6/w. f 39¼; Vliegend f 38, ¼; 1°. Maart ek. f 37½; April en Mei f 37¾; Oct. f 38, ¼; Nov. f 38; Dec. f 37½. *Hennepolie* op 6/w. f 42¾; Vliegend f 41½.

SCHIEDAM, 27 Sept. Gerst. 125/2 ℔ Libau f 250 6/w. — Moutwijn f 22,—; Jenever f 26,50. Amst. Proef f 27,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 27 Sept. *Koffij* en *Suiker* onveranderd met zeer weinig handel.

Rijst. Tot vaste prijzen zijn heden omgezet 2500 balen gepeld Aracan.

LONDEN, 26 Sept. *Ruwe Suiker* met meer handel tot vaste prijzen.

Koffij. Native Ceylon tot 45 s. voor goed ordinair met veel omzet. - Plantage soorten meer gevraagd.

Thee kalm en moeijelijk prijshoudend. Gemeen tot ordinair Congo 10¼ a 10½ d.

Rijst iets stiller.

Granen. Tarwe zeer vast, Garst 1 s. hooger.

SCHEEPSTIJDINGEN.

VLISSINGEN, 25 Sept. De Belgische Pleit de Jonge Catharina, kapt J A. Bertels, van Gend naar Amsterdam, is gisteren middag bij het kasteel van Rammekens gezonken, doch zal, nadat de lading gelost is, weder boven water gebragt kunnen worden.

— De schepen Sorciere, kapt. Olivier, en Otto Venius, kapt. Delf, ter reede van Rammekens ten anker liggende, hebben zware schade door aandrijving bekomen.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 27 Sept. M. Milloslavich, Antenore, Marianopel.

HELVOET, 26 Sept. M. Easthorn, Emerald, Helindale. - D. Lovius, Waakzaamheid, Porth Ferry.

UITGEZEILD:

HELVOET, 27 Sept. J. van Knapen, Zwaluw, Villanova. - W. E. Hageman, Harmonie, Cadix. - S. van der Velden, Courier, Nantes.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 27 Sept. in lading naar:

Keulen	F. Noll, Josephine.
»	H. Willms, Colln N°. 6.
Heilbron	B. Cuhler, Forschrit.

MENGELWERK.

De Gewijde Kunst ter Amsterdamsche Tentoonstelling.

Daar was een tijd, dat de menschen het levendig en dankbaar gevoel hadden, waar ze van daan kwamen, en werwaarts heengingen. Geen wonder, dat al hun weten en hun werken aan een stelsel onderworpen was, dat het besef dezer herkomst en dezer toekomst sterk doordrong. In dien tijd waren er wat men noemde zeven KUNSTEN, die de grondslag waren van de kennis der waarheid voor de geleerden. Die kunsten heetten als volgt: *Grammatica*, *Dialectica*, *Rhetorica*; en *Musica*, *Arithmetica*, *Geometria*, en *Astronomia*. De werkkring dier zeven kunsten, waarvan de drie eerste de zedelijke, de vier andere de natuurlijke genoemd worden, is aangeduid in de volgende spreuk: GRAMMATICA *loquitur* (de Spraakkunst spreekt), DIALECTICA *vera docet* (de Redeneerkunst leert de waarheid), RHETORICA *verba colorat* (de Redekunde of Dichtkunst kleurt de woorden), MUSICA *canit* (de Muziek zingt), ARITHMETICA *numerat* (de Rekenkunst telt), GEOMETRIA *ponderat* (de Meetkunst weegt), ASTRONOMIA *colit astra* (de Sterrekunde beoefent de sterren). »Maar," zegt een handvest, door Hertog Philips van Brabant in 1428 aan de Leuvensche Hoogeschool gegeven, »die zeven vakken behelzen de waarheid wel, doch zij zijn de wetenschap-zelve niet; echter zijn zij zeer nuttig tot verstand der H. Schriftuur: *Quanquam scientia trivii et quadrivii in se habet veritatem, non tamen est scientia proprie dicta, sed bene valet ad sacram scripturam intelligendam.* De wetenschap-zelve, dat wat de »H. Godtheyt", of, gelijk men bij eene meer abstrakte beschouwing, is gaan zeggen, de H. Godkunde of Godgeleerdheid. Daar lag alles in: *alpha* en *omega*, begin en einde.

»Maar waar bleven dan in dien tijd de schilderkunst en de graveerkunst?" vragen eenige artiesten, gebaard à la Micaële-Angelo, en gemutst à la Raffaello. Waar zij bleven? In het gildevaan der glazenmakers en schrijnwerkers en later der prenters. »Schande! wee, wee over het materialisme; over de miskenning van de hooge waarde der kunst!" Zoo denkt gij; wiens schuld is het, dat gij, zoo-sprekende, het grootste gelijk van de wereld meent te hebben? »Maar hebben wij dan geen gelijk, als wij ons opwinden tegen de miskenners van de hoogheiligheid der kunst?"— Zeker, deedt gij het maar; maar gij windt u alleen op tegen hen, die in u niet eene soort van aristokratie onder de handwerkers willen eerbiedigen; en dit mag billijk zijn, nu de meeste handwerken gezonken zijn tot beneden het instinkt van een mier of bije; maar het zou zeer dwaas zijn geweest in een tijd, toen al de handwerken, die leidden tot vervaardiging van vormen, van hoogeren geest bezield waren.

De bovengenoemde kunsten alleen heetten vrije kunsten, omdat zij hunne modellen niet in de redelooze en alledaagsche natuur vonden. Zij waren het voortbrengsel van zuivere werking des geestes. Spreken, redeneeren, dichten, zingen, en tellen, wegen, tijdberekenen of sterrenzien — hierin ligt inderdaad de theorie van al het andere, dat men kunsten noemt, besloten. Pas deze zeven toe op de natuur, heb de zielsvermogens, die zij onderstellen, en gij zult ook de overige tegenwoordig als kunsten erkende bedrijven meester zijn.

In de middeleeuwen waren de voortbrengsels der ambachten niet in den regel leelijk en slechts bij uitzondering schoon. De regel was, dat zij schoon moesten zijn; en dat baarde ook geen opziens; 't was de regel. Slechts enkele voorwerpen ontsnapten aan die æsthetische drift.

Daarom had men ook in die dagen de dwaasheid niet om voorwerpen te maken, die er nu expresselijk op aangelegd worden, om niet anders te wezen dan schoon; om volstrekt alle bruikbaarheid te ontberen, en alleen geschikt te zijn om van tijd tot tijd bewonderd te worden. Hadt gij een middeleeuwer verhaald van een heirleger jonge en oude menschen, die maar niets anders doen dan zekere vlakke plankjes en gespannen doeken te beschilderen met allerlei voorwerpen, met het oogmerk om die plankjes en ramen later ergens in een vierkant vertrek bij elkander te hangen — de man zou gemeend hebben, dat gij de bevolking van een of ander gekkenhuis op het oog had, waar men ook allerlei kaartenhuizen maakt, daar niemand in wonen kan, en papieren kroonen, die geen één Koning dragen wil.

Wanneer zal de polsslag des maatschappelijken levens, weêr harmoniesch geregeld wezen? Wanneer zal men in alles de Godsgedachte op den voorgrond zien treden, en zal de kunst niet slechts meer eene afgezonderde verschijning zijn, maar ons geheele leven bezielen?

Duizenden vormen omgeven ons, die door schilder- en beeldhouwkunst kunnen worden veredeld en versierd. De opmerkelijkste onder deze zijn wel de vormen, die ons in de Kerk treffen, of die aan zoodanig gebruik verbonden zijn, dat zij de bestemming krijgen meer ons hart tot God te verheffen. Dat is natuurlijk de hoogste roeping der kunst — den mensch nader te brengen tot het geestenrijk, en het geestenrijk hoe langer hoe meer genietbaar te maken voor den mensch.

Daar zijn op deze Tentoonstelling slechts weinig gewijde kunstwerken. Op de kleine 500 kunstwerken, telt men niet meer dan 12 of 13 meesters die in het gewijde vak iets geleverd hebben.

De eerste, die zich aan onze herinnering opdoet, is de heer J. van Dijk (een profeetische naam?) met eene *Maria-Hemelvaart* en een *H. Carolus Borromaeus*, een pestzieke bedienende. In het eerste dezer beide tafereelen heeft de heer van Dijk met goed gevolg, door het heldere zijner kleuren, de schoone behandeling der stoffen, de geestige schikking en fraaije schildering der Engeltjens, het zegepralend denkbeeld trachten uit te drukken, dat zich aan dit feit verbindt. Wenschelijk ware 't echter, dat men het gelaat van Maria minder van onder op zag en de regter knie niet zoo sterk gebogen ware. De *Carel Borromaeus* heeft vele verdiensten. 't Is eene eenvoudige, schoone kompozitie, en de schilderij laat u geen oogenblik in twijfel omtrent haar onderwerp. Daar zijn ook niet te miskennen deugden van teekening en kleur in dit zedig stuk.

Onze bijzondere opmerkzaamheid trok ook eene levensgroote schilderij, ten halven lijve, van den heer Aug. Taurel, »Jezus onder de Leeraars." Daar is in de meeste dezer figuren eene diepe charakterstudie. De jonge kunstenaar heeft met vrij goed gevolg de moeijelijkheid overwonnen, die uit het bijeenplaatsen voortkwam van zoo vele personen. De verscheidenheid van indruk, die 's Heeren woorden maken, komt duidelijk op het gelaat en de houding der omstanders uit. In zijne kleur heeft de heer Taurel een grooten pas voorwaarts gedaan, en ofschoon men, inzonderheid in den jongeling op het eerste plan, nog wel eenige zwakte van teekening bespeurt, studeert de heer Taurel blijkbaar vlijtig naar de natuur, zeker het eenige middel om juist te leeren teekenen. Een ligte straalkrans om het hoofd van den Zaligmaker zou, meen ik, het effekt veel verhoogd hebben. De beide voorste mannen hebben wel eenigzins een te modern (15e en 16e eeuwsch) voorkomen. Ik meen hierin, en ook nog in andere zaken te bespeuren, dat de Heer Taurel veel naar Rafaël gestudeerd heeft; maar de kunst is bij Rafaël niet afgesloten.

's Heeren Koningsvelds teekening *Petrus in den kerker, de christenen voor 't laatst zegenende* schijnt mij een weinig akademisch toe. Dat Petrus ook ten Hemel wil zien, en met den rug naar het venster staat, doet geen goed aan zijne houding, al ontvangt zijn kruin daar juist het zonlicht.

Een Heer Custor uit Coblentz zendt ons een zeer blaauwe *Judith.* Zij hangt echter te hoog, om haar wel te kunnen beoordeelen.

Dan is er nog een *David met den profeet Nathan* van den Heer H. Krienen te Groesbeek. David met Nathan te schilderen is geen kinderwerk. Zoo iets [illegible] *genre*-schilderij blijven. Dit is een *genre*-schilderij.

Schiavoni heeft een zijner perzikachtige vrouwtjes een kleedje aangetrokken, wat dikker dan zijn model in zijne waarschijnlijk zeer warmgestookte werkplaats het doorgaans schijnt te behoeven, en noemt ze nu eene madonna. Later, naakt tot onder den middel, beschenen à la Maes, heet zij eene *Magdalena*. 't Is inderdaad onbeschaamd dat men dien heerlijken traditioneelen Magdalena-type altijd misbruikt om onbehoorlijke *nudités* te kunnen schilderen. Dat is opgekomen met de *Renaissance*. Vroeger in de godvruchtiger eeuwen kleedde men Magdalena eenigzins vorstelijk aan, om dat de legende van haar verhaalt, dat zij vrouwe van de burgt Magdalum was; later, in het zinnelijker tijdvak, onderwierp men haar quasi aan al de ruwheden van een leven in de wildernis, om het voorregt te hebben haar zonder kleederen te kunnen schilderen. Zou voor Maria Magdalena *Gen.* III, v. 21 niet geschreven geweest zijn?

Ik verdenk N° 111 van Mev. Geefs van oorspronklijk voor eene *Madonna* te zijn bestemd geweest. Nu heet het *Moederlijke Liefde*. 't Is eene moeder zonder hart; zij is gemaakt van was en imiteert volmaakt met haar gezigt een perzik, met haar kleederen porcelein.

Van N° 331 *Adam en Eva bij het lijk van Abel* is 't maar het best te zwijgen. Eva ligt zeer onbevallig over den zeemleêren zoon gebogen. De schilder, hoor ik, is nog jong. Hij kan het later beter doen.

Het beeldhouwwerk van den heer Verdonck verraadt veel bedrevenheid. Dat deze toch in geene werktuigelijkheid overga! De gelijkenis zijner fyzionomiën met open mond en vooruitstekenden neus geeft regt daartegen te waarschuwen.

De Salvator, n° 327, kwam ons koud en stijf voor. De kunst zit lang niet in het schikken der draperie.

Het Christusbeeld N° 164 van den Heer van Hool heeft verdienste; maar de beeldsnijder moet zich een weinig van het materieele losmaken. Hij sla een blik op Fra Angelico's tafereelen, die daar tegen den muur hangen. O, dat men daar ter schole ging; om te leeren, dat de kunst iets meer is dan afbeelden; dat zij een werk van de gedachte is, evenzeer symbool als historie; dat zij ons het hoogere aanschouwelijk moet maken, en hopen en verlangen moet doen genieten. Ziet die kompozitien van den Beato Giovanni, zaagt gij ooit iets zoo zoet en luisterrijk zegepralends? Ziet zijne uitdrukking der heiligheid; ziet op vele plaatsen zijne edele teekening; zijne vernuftige denkbeelden; maar voor alles het hooger, het bovenaardsche leven, dat hij zijnen figuren weet in te prenten. Ziet ook zijne drapeeringen — niet om ze na te bootsen; maar om te leeren tot wat schoone effekten men met zekere geometrische beginselen, gevoegd bij eene doorgezette beoefening der natuur, geraken kan. Ziet dien Christus in zijn heerlijkheid, omwuifd van Engelenvleugels! Ziet die teedere ontmoeting der zaligen en hunne Engelbewaarders in het eeuwige leven; die charakterverscheidenheid der verdoemden, die liefelijke verwelkoming van St Clara door den H. Franciscus! En bedenkt, dat dit voor vijf eeuwen geleden geschilderd is. O, de beste voorlichting is hier ernstige, oodmoedige beoefening dier oude meesters. Om aan Christenen te behagen, geve men christelijke typen; dan ook zendt God zijn Geest over het kunstwerk, en zal er een hooger leven in zichtbaar worden.

Mogen de jonge nederlandsche kunstenaren hiergenoemd eenmaal hun vaderland ter glorie zijn — gelijk Fra Angelico 't het zijne geweest is.

Advertentiën.

(246) GETROUWD: H. E. E. BRESSER, van *Nijmegen*, en A. W. BÖVEKAMP.
HAARLEM, 28 September 1854.
Eenige kennisgeving.

(252) Op den 26 September is te Westwoud voorspoedig bevallen van eenen *ZOON*, E. BOLTEN, geliefde Echtgenoot van
Dr. W. J. F. NUIJENS.
Eenige kennisgeving.

(250) Heden overleed tot onze droefheid, onze jongste lieveling JOSEPHUS JACOBUS, oud 6 weken.
E. J. BRUINSMA.
C. P. M. BRUINSMA, geb. HENS.
LEEUWARDEN, 24 September 1854.
Eenige kennisgeving.

(253) Heden overleed na een smartelijk lijden van 9 maanden, onze zeer geliefde Broeder en Behuwdbroeder, de Wel-Eerwaarde Heer THEODORUS JOANNES MAASSEN, R. K. Priester en Pastoor der Gemeente Hilversum, na tijdig voorzien te zijn geweest van de laatste H. H. Sakramenten der stervenden, in den ouderdom van 46 jaren en ruim 6 maanden.
HILVERSUM, 27 September 1854.
N. J. MAASSEN.
Uit aller naam.

Provincie Noord-Brabant.

AANBESTEDING.

VAN EEN NIEUW TE BOUWEN

Raadhuis, School en Onderwijzers-Woning,

VOOR DE GEMEENTE

AARLE-RIXTEL.

Op *Maandag den 16 October* 1854, des voormiddags ten elf ure, zal, onder nadere goedkeuring, door het Gemeente-Bestuur van *Aarle-Rixtel*, ten huize van H. D. GOOSSENS, publiek worden aanbesteed:

Het Bouwen van een nieuw **Raadhuis, School en Onderwijzers-Woning**, met de leverantiën van al de daartoe behoorende materialen

De Besteding zal plaats hebben bij wijze van inschrijving en daarna bij opbod in massa, ingevolge art. 44 van het Bestek; zullende twee uren vóór de aanbesteding, aanwijzing in loco worden gedaan.

Nadere informatien en inlichtingen omtrent Bestek en teekeningen, zijn te bekomen bij den daarmede gelasten Architect H. VAN TULDER te *Tilburg*, op den 10e en 11e dierzelfde maand; terwijl het Bestek te bekomen is bij A. VAN DER VOORT EN ZONEN te *Tilburg*, alsmede bij H. D. GOOSSENS te *Aarle-Rixtel*, voor den prijs van *f* 1.00.
(251) ZEGT HET VOORT.

Een Katholiek Huisvader zag zich gaarne ten spoedigste als **Correspondentie-, Boek- of Kashouder** geplaatst op een Solied Kantoor, waar bekwaamheid en vertrouwen hoofdvereischten zijn. Aanvrage om nadere informatie wordt minzaamst verzocht onder Lr B. C. aan het Bureau van dit Blad. (155)

STOOMJAGTEN

varende tusschen

ROTTERDAM, MIDDELBURG,

en op alle daar tusschen gelegen plaatsen.

Voor de Maand October 1854

Van *Rotterdam*.				Van *Middelburg*.			
†Zondag	1,	's midd.	12 u.	Zondag	1,	's morg.	6½u.
Dingsd.	3,	's morg.	4 〃	Dingsdag	3.	〃	9 〃
Woensd.	4,	〃	5½ 〃	Woensd.	4,	〃	9½ 〃
Vrijdag	6,	〃	5½ 〃	Vrijdag	6.	〃	10½ 〃
Zaturd.	7,	〃	6½ 〃	Zondag	8,	〃	11½ 〃
†Dingsd.	10,	〃	9 〃	*Dingsd.	10,	〃	6 〃
†Woensd.	11,	〃	9 〃	*Woensd.	11,	〃	6½ 〃
†Vrijdag	13,	〃	9 〃	Vrijdag	13,	〃	5 〃
†Zaturd.	14,	〃	10½ 〃	Zondag	15,	〃	5½ 〃
†Dingsd.	17,	's midd.	12 〃	Dingsd.	17,	〃	7½ 〃
Woensd.	18,	's morg.	4 〃	Woensd.	18,	〃	8½ 〃
Vrijdag	20,	〃	6 〃	Vrijdag	20,	〃	10 〃
Zaturd.	21,	〃	6½ 〃	Zondag	22,	〃	11 〃
Dingsd.	24,	〃	7 〃	*Dingsd.	24,	〃	5 〃
Woensd.	25,	〃	8 〃	*Woensd.	25,	〃	6 〃
†Vrijdag	27,	〃	9 〃	*Vrijdag	27,	〃	6 〃
†Zaturd.	28,	〃	10 〃	Zondag	29,	〃	5½ 〃
†Dingsd.	31,	's midd.	12 〃	Dingsd.	31,	〃	6 〃

Op de dus † gemerkte dagen kan men gewoonlijk vóór de afvaart te Rotterdam met den Spoortrein aankomen.

Op de dus * gemerkte dagen is de overtogt wegens Stroomtegenstand van langeren duur dan op de overige.

In Correspondentie met Diligence-diensten tusschen Middelburg en Vlissingen, Zierikzee en het Veer te Zijpe, Goes en het Veer te Wolfaartsdijk.

De Goederen kunnen tot één uur vóór de Afvaart bezorgd worden; later aangebragt, blijven dezelve tot de volgende reis liggen. (250)

De Zalf en Pillen van Holloway *zijn een zeer aanbevelenswaardig middel, ter genezing van zeere of open beenen; alsmede bij een algemeen verval van krachten.*

Mejufvrouw Gibbon te Newcastle-on-Tyne, in de Bayleystraat N°. 31 aldaar, was sedert geruimen tijd lijdende geweest aan zweeren aan de beenen, welke van eene zoo kwaadaardige natuur waren, dat het haar onmogelijk was om te gaan, terwijl hare gezondheid daardoor ondermijnd werd. Zij beproefde eene groote menigte van geneesmiddelen, doch alles te vergeefs. Op aanraden van and[…] welke reeds door de zalf en pillen van Holloway […] genezen, begon zij die te gebruiken, ten gevolge […] van hare beenen spoedig hersteld, en zij hare vro[…] kracht en gezondheid herkreeg.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als vo[…]
Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6[…] *f* 13.50, *f* 20,50.
Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13[…] *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen […] B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrecht[…]straat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, met Mej. de Wed. A. P. MILIUS te *Utrecht* hertrouw[…] en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bo*[…] alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etab*[…]*ment*. (2[…]

Latijnsche en Fransche Taal.

Privaat-Lessen voor Jongelingen van goeden […]leg, die spoedig in de Latijnsche Taal wenschen i[…] wijd te worden.

Privaat-Lessen voor Jonge Lieden, die lust […]ben om, verder dan het *School-Fransch*, in de ge[…]men der Fransche Taal te worden ingeleid.

Belangstellenden gelieven zich om nadere inlicht[…] schriftelijk sub Lr P. A. te adresseeren aan den Uitg[…] dezer Courant. (2[…]

(249) Bij Gebr. VERHOEVEN te 's Bosch, is van[…]pers gekomen en alom verkrijgbaar:

De **tweede druk** van:

Omstandig Verhaal der Verschijning van

ONZE LIEVE VROUW

op den Berg van Salette. . . . . *f* 0[…]

HANDBOEKJE

VAN DEN BEDEVAARTGANG[…]

naar O. L. V. van Salette.

bevattende 1°. aanteekeningen over de Bedevaarten […] het algemeen en het verhaal der Verschijning. 2°. Ne[…]dengsche […] Heer Roo[…]SELOT . . . . *f* 0[…]

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN zijn de volgende werken verkrijgbaar:

F. X. DE FELLER. **Geschiedkundig Woorde[n]boek**, of beknopte Levensbeschrijvingen van mann[…] die zich van het begin der wereld tot op onzen […] door vernuft, begaafdheden, deugden, dwalingen[…] misdaden hebben beroemd of berucht gemaakt, 25 d[ee]len in gr. 8°. Prijs in plaats van *f* 87.50 *f* 30[…]

Journal des Prédicateurs, organe le plus co[m]plet de la chaire catholique, Sermons — Instructio[ns] Pastorales — Conférences, 4 vol. in 4°. avec les P[or]trets des meilleurs écrivains. Prix *f* 24, net *f* 16[…]

Lectures Spirituelles, à l'usage des Ecclésiastiq[ues] qui exercent le saint Ministère et des élèves des gra[nds] séminaires, par M. PERRODIN, Supérieur du grand [sé]minaire de Bourg (Ain.) 4 vol. in 12°. . . *f* […]

La pureté du Cœur, par l'Abbé F. E. CHAS[…] 1 vol. in 12°. . . . . *f* […]

Maximes Spirituelles, pour la conduite des âm[es] également utiles aux Directeurs et au Penitents. Pa[r] R. P. F. Guilloré de la C. de J., 3 vol. in 12° *f* 1[…]

Le Chrétien Sanctifié par de pieux exercices; [par] M. l'Abbé LASAUSSE, 1 vol. in 12°. . . . *f* 0[…]

Les quarante martyrs ou vie du bienheu[reux] IGNACE D'AZÉVÉDO, prêtre de la Compagnie de Jésus *f* 0[…]

Le Prêtre et le Médecin devant la Socié[té] par P.-J.-C. DEBREYNE, 1 vol. in 12°. *f* 0.95

Dieu Seul ou l'association pour l'intérêt de Dieu s[…] par M. Mr BAUDON, 1 vol. in 12°. . . . *f* 0[…]

L'union avec Notre Seigneur J.-C., dans [ses] principeaux Mystères pour tout le temps de l'an[née] par le P. Jean-Baptiste Saint-Jure, de la compagn[ie de] Jésus, 1 vol. in 12°. . . . . *f* 1[…]

De la Connaissance et de l'amour du Fils de D[ieu] N. S. Jésus-Christ, par le P. J.-B. Saint Jure, [...] in 8°. . . . .

L'Homme Réligieux, par le R. P. J.-B. Saint-Ju[re] 2 vol. in 8°. . . . . *f* […]

Vie de la Sainte Vierge, d'après les Médita[tions] d'Anne-Cathérine Emmerich. Traduite de l'Alle[mand] par E. DE CAZELÈS, vic-gen. de Montauban, [...] in 8°. . . . .

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitg[ever].